

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2004-02-13

Områdesnummer: NRO 20 135

Områdesnamn: Lövnäset

Kommun: Malung (2023)

Kartblad:

Area: ca 17 ha, varav allt är land

Naturgeografisk region: 30a Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden, 33g Förfjällregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation.

Agrara kulturlandskapsregioner: Fjällbygden

Landskapsformer: Bergkullslätt

Riksvärde:

Naturbetesmark	Flora
Slätteräng	

Värdeomdöme: Representativ naturbetesmark med stor förekomst av skogsbete och naturlig slättermark med hackslåt, med lång kontinuitet vid Lövnäset. Växtsamhällen med t.ex. smörbollor.

Lövnäset tillhör länets bäst bevarade och mest kompletta äldre odlingsbygd. Här finns ännu i bruk, så ovanliga inslag som skogsbete, hackslåt, lövtäkt och torvhäsjning. De gamla hackslogarna har en mycket lång hävdhistoria.

Huvudkriterier: A, C, D

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, kontinuitet, representativitet, raritet, nyckelområde, funktion – betydelse för flora och fauna.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, ängsbruk och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.

Säkerställande:

Områdets huvuddrag: Lövnäset är beläget på gränsen mellan Transtrands och Älvdalens socknar. Liksom flera andra odlingar vid Horrmundsjön ligger Lövnäset på en udde där en lokal sandförekomst samt gynnsamt lokalklimat möjliggjort uppodling.

Betade myrodlingar samt slåttervallar ligger i den sänka som skiljer de två husgrupperna åt. Enstaka björkar växer här och var i det annars öppna landskapet. Husen ligger på höjder och omges av hackslog med insprängda åkertegar som idag brukas bl.a. som potatisland. Åt öster avgränsar ett stängsel den öppna marken mot tallskogen på utmarken. En ö strax utanför udden, Lövholmen, är också uppodlad med ett ur frostsynpunkt idealiskt läge för potatisodling.

Ur botanisk synpunkt tilldrar sig hackslogarna det största intresset. Dessa hyser en vegetation av örtrik stagghedstyp, eller i fuktigare delar lågstarrtyp. En hackslog har en frodigare växtlighet av skogsnävafriskäng, där smörbollor utgör ett vackert inslag och understryker ängarnas nordliga karaktär.

Lövnäset brukas på ett mycket ursprungligt sätt. De tre korna betar i skogen eller på hyggerna intill. Betet är magert och består mest av blåbärris och björklöv, men en myrodling med starr och en del gräs erbjuder ett något rikare foder. Hackslogen slås med lie eller med traktor. Efter slåttern betas hackslog och vall. I skogen och på de norra myrodlingarna betar får och getter.

Anmärkningar: Lövnäset ingår i det som riksintresse för kulturmiljövården utpekade området Horrmundsjön. Ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet (obj. nr 23-2), i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (obj. nr 23-01) samt i länets ängs- och hagmarksinventering (obj. nr 23-01).

Referenser:

Länsstyrelsen Dalarna, 1994: *Värdefulla odlingslandskap i Dalarna*.

Länsstyrelsen 1994. Falun.

Länsstyrelsen i Dalarnas län, 1993: *Dalarnas ängar och betesmarker*.

Länsstyrelsen. Falun.

Naturvårdsverket, 1996: *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.